

U ovom broju:

* *Hronika*

- *Hronika povratka*

* *Poginuli i nestali*

- *Informacije*

- *Ekshumacije*

- *Identifikacije*

* *Sudski postupci*

- *Protiv Srba u RH*

- *Protiv Hrvata u RH*

- *Ex Jugoslavija*

- *Pred Haškim sudom*

SPISAK DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA RH O PROCESUIRANIM LICIMA ZA RATNE ZLOČINE U HRVATSKOJ

Predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u posljednje vrijeme, u raznim prigodama, iznose informacije kako je ovaj pravosudni organ formirao konačnu listu osumnjičenih, optuženih i osuđenih lica za krivična djela ratnih zločina koje se vode pred hrvatskim nadležnim organima.

Pošto su krivični postupci za ratne zločine, posebno zbog enormno velikog broja procesuiranih i suđenja u odsustvu, bili jedna od velikih prepreka povratku izbjeglih i prognanih Srba u Hrvatsku, kako je to konstatovano i u zaključcima Nacionalne konferencije o rješavanju pitanja izbjeglih lica, održane 15. oktobra 2004. godine u Beogradu, i pošto do sada, uprkos preuzetim obavezama i obećanjima, Hrvatska nikada nije javno objavila njihova imena, ovu informaciju izbjegli i prognani Srbi iz Hrvatske su pozdravili i željno iščekivali uvid u najavljeni spisak.

VERITAS je u posjedu pomenutog spiska i ovim putem obavještava sve zainteresovane da mogu izvršiti uvid u isti u prostorijama VERITAS-a u Beogradu (Dečanska 8/IV) i na VERITAS-ovom sajtu na internetu (www.veritas.org.yu).

Na pomenutom spisku, sa stanjem na dan 01. septembar 2004. godine, nalaze se imana 1.993 lica, od kojih je pod istragom 830; pod optužbom 586, dok ih je osuđeno 577. Među procesuiranim najviše je Srba iz Hrvatske, zatim u znatnom broju i pripadnika bivše JNA i sasvim malo pripadnika hrvatske vojske i policije.

Ono što zburjuje i pobuđuje sumnju u "konačnost" popisa procesuiranih jeste izjava zamjenika hrvatskog državnog odvjetnika **SLAVKA ZADNIKA**, iznesena na seminaru održanom u Zagrebu 05. novembra ove godine, u organizaciji Građanskog odbora za ljudska prava, u kojoj se navodi da je od 1991. godine do polovine septembra 2004. godine, pokrenuto krivičnih postupaka za djela ratnih zločina protiv 3.540 lica, od kojih je 1.441 lice optuženo, 593 osuđeno, a 292 oslobođeno, uz objašnjenje "da podaci nisu konačni i da se oni mijenjaju budući da još traje revizija postupaka koji su vođeni u odsutnosti optuženih".

Imajući u vidu da je, prema podacima Ministarstva pravosuđa Hrvatske, u razdoblju od 1991. do kraja 2003. godine, zbog krivičnih djela ratnog zločina u Hrvatskoj ukupno prijavljeno 4.721 lice (1.730

- nastavak na sljedećoj stranici -

IZDAVAČ: VERITAS

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Sava Šrbac

SARADNICI: Biljana Trkulja, Korana Šrbac,

Danijel Milanković i Milorad Pribičević

ADRESA: Beograd, ul. Dečanska (M.Pijade) 8/4

TEL/FAKS: 011/3236-486

E-Mail: veritas@yubc.net

WEB: www.veritas.org.yu

HRONIKA POVRATKA

"Tanjug", 01.11.2004.

KROZ PROJEKTE SDC STAMBENO ZBRINUTO 15.000 IZBEGLICA

"BEOGRAD - U okviru 155 projekata koje je Švajcarska direkcija za razvoj i saradnju (SDC) od 1997. godine realizovala na području Srbije, izgrađeno je 2.614 stambenih jedinica u kojima je zbrinuto blizu 15.000 izbeglica iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, izjavio je danas Tanjugu šef beogradskog kancelarije SDC **ERNESTO MOROSIN**. 'Samо u protekle dve godine SDC je u okviru programa socijalnog stanovanja, koji realizuje u saradnji sa UNHCR-om, Komesarijatom za izbeglice Srbije, Ministarstvom za rad i socijalna pitanja, centrima za socijalni rad i opština, pomogao izgradnju više od 270 stambenih jedinica u kojima je trajni smeštaj dobilo 648 izbeglica i socijalno ugroženog domaćeg stanovništva', rekao je Morosin."

"B92", 16.11.2004.

OJAČATI ODNOSE, PREVLADATI PROŠLOST

"BEOGRAD - Glavna poruka posete premijera Hrvatske Beogradu je da jačanje odnosa SCG i Hrvatske nema alternativu. Učesnici razgovora održanih u petak saglasni su u tome da je prevladavanje prošlosti osnova evropskog ujedinjenja, kroz koje moraju da prođu obe zemlje. Poslednji u nizu razgovora u Vladi Srbije su vodili predsednik Vlade Srbije **VOJISLAVA KOŠTUNICE** i premijer Hrvatske **IVE SANADERA**.

Koštunica je rekao da je bilo reči o temama koje se odnose na budućnost i onima koje je uslovno nazvao nasleđem prošlosti 'Razgovori su značajni, ne samo sa stanovišta unapređenja bilateralnih odnosa Hrvatske i Srbije i Crne Gore, ne samo sa stanovišta stabilnosti u regionu, već će imati blagotvorno dejstvo i na unutrašnjopolitičku situaciju i u Srbiji i u Hrvatskoj. Možda će se rezultat tog blagotvornog

dejstva osetiti kasnije, možda će biti vremena za sazrevanje javnosti u obe sredine, ali sam uveren da je u tom pogledu poseta Sanadera Beogradu od izuzetnog značaja', kaže Koštunica.

Sanader kaže da je prepuštanje kontrole granica civilnim snagama dobar korak i da će zbog toga Hrvatska produžiti bezvizni režim za građane SCG na 6 meseci ili godinu dana.

Posle sastanka s predsednikom SCG **SVETOZAROM MAROVIĆEM**, Sanader je rekao da je u odnosima dve zemlje najvažnije rešavati pitanja koja interesuju obične građane. 'Želim da kažem da je pitanje povratka i vraćanja imovine ne političko, već finansijsko, odnosno tehničko. Danas smo raspravili pitanje nestalih, Hrvatska traži oko 1.200 njih, i postoji politička volja da to bolno pitanje bude rešeno', kaže on.

Posetu premijera Hrvatske obeležilo je i potpisivanje sporazuma o zaštiti prava manjina u dve zemlje. Osim toga, ministar SCG za ljudska i manjinska

SPISAK DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA RH O PROCESUIRANIM LICIMA ZA RATNE ZLOČINE U HRVATSKOJ

- nastavak sa prve stranice -

optuženo, 804 osuđeno, 104 oslobođeno ili optužba odbijena) kao i podatke DO RH za isto razdoblje, po kojima je, za ista krivična djela, otvoreno 3.200 istraga (450 u toku, 430 u prekidu, 950 obustava, 1.400 optuženo, 570 osuđeno, 230 oslobođeno) i prethodno iznesene podatke DO Hrvatske, ostaju i dalje otvorena pitanja:

- kako je moguće da u istoj državi u okviru pravosuđa postoje znatne razlike oko broja procesuiranih i to u svim fazama postupka;

- kako je moguće da se podaci Državnog odvjetništva u procesu "revizije" za samo 15 dana znatno povećaju takođe u svim fazama potupka;

- zašto se još skoro polovina lica sa pomenutog spiska nalazi u fazi istrage, od čega 401 u prekidu, posebno kada se ima u vidu da je većina istraga otvorena u prvim ratnim godinama i kada je prekid istrage iznimka, a ne pravilo i

- što je sa razlikom između podnesenih

krivičnih prijava (4.721) i pokrenutih krivičnih postupaka (3.540) i da li je ta razlika, od skoro 1.200 prijavljenih, ostavljena na dispoziciju policije za manipulaciju "po potrebi".

Zaključak je da smo dobili dugo očekivani spisak osumnjičenih, optuženih i osuđenih lica, ali da on, s obzirom na otvorena pitanja, još ne pruža garanciju onima koji nisu na ovom, da sutra neće biti na proširenom spisku.

Naš utisak je da su krivični procesi za ratne zločine u Hrvatskoj i dalje u funkciji sprečavanja povratka izbjeglih i prognanih Srba u Hrvatsku.

Srbi iz Hrvatske očekuju da će predsjednici Vlade Srbije i Hrvatske, Koštunica i Sanader, na predstojećem sastanku u Beogradu i ovom problemu posvetiti dužnu pažnju i dogovoriti konkretnе i adekvatne mјere koje će biti u funkciji održivog povratka Srba u Hrvatsku.

U Beogradu, 13.11.2004.

VERITAS

HRONIKA POVRATKA

prava **RASIM LJAJIĆ** razgovarao je s hrvatskim ministrom pravde **VESNOM ŠKARE OŽBOLT** o štrajku glađu Srba koji zatvorsku kaznu izdržavaju u 'Lepoglavi'. 'Dogovoren je da počne prebacivanje prve grupe osuđenih, ali rokovi nisu precizirani. Ja ču u petak posetiti zatvorenike u tom zatvoru, a dogovoren je nastavak sproveđenja tog dogovora. Verujem da ćemo brzo dobiti dokumentaciju o presudama za prvu grupu osuđenih, kako bismo mogli da počnemo proces njihovog prebacivanja u SCG', rekao je Ljajić.

"Tanjug", 17.11.2004.

SEMNEBI: HRVATSKA TREBA DA NASTAVI S POVRATKOM SRBA

"ZAGREB - Hrvatska treba da nastavi s povratkom izbeglih Srba, jer je taj proces usko vezan za pristupanje te zemlje Evropskoj uniji, izjavio je šef misije OEBS-a u Hrvatskoj **PITER SEMNEBI**. U razgovoru za zagrebački 'Jutarnji list', Semnebi je rekao da se, 10 godina posle rata, oko 200.000 Srba još nalazi u izbeglištvu u Srbiji i Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini i ocenio da to pitanje treba dugoročno rešavati, jer ti ljudi ne smeju da nastave da žive kao izbeglice."

"Tanjug", 19.11.2004.

SKUP POVODOM GODIŠNJICE STANKA KORAĆA I OSNI-VANJA "PROSVJETE"

"ZAGREB - U prostorijama zagrebačkog mesnog odbora Srpskog kulturnog društva (SKD) 'Prosvjeta' večeras je održan skup povodom desete godišnjice smrti **STANKA KORAĆA**, naučnika i rukovodioca 'Prosvjete' pre rata, a tim skupom obeleženo je i 60 godina od osnivanja SKD na oslobođenim

područjima Hrvatske. Na skupu koji je suorganizovala Centralna biblioteka Srba u Zagrebu, **BRANISLAV ĆELAP**, dugogodišnji urednik u 'Prosvjeti' i direktor Izdavačkog preduzeća 'Prosvjeta', koje deluje u okviru SKD, evocirao je uspomene iz dugo-godišnjeg zajedničkog poznanstva sa Koraćem, dok je o njegovom društvenom i naučnom radu govorio univerzitetski profesor **DUŠAN MARINKOVIĆ**, šef odseka za srpsku i crnogorskiju književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu."

"Hina", 19.11.2004.

SCG VRATILA HRVATSKOJ ZEMLJIŠNE KNJIGE DVORA NA UNI

"Ministrica pravosuđa **VESNA ŠKARE OŽBOLT** preuzela je danas od ministra za ljudska prava i manjine Srbije i Crne Gore **RASIMA LJAJIĆA** 334 zemljische knjige Općine Dvor na Uni koje su se nalazile u Beogradu.

Oko 3,5 tona zemljischenih knjiga i isprava u Zagreb je kamionom dovedeno iz Srbije, gdje su odnesene za vrijeme okupacije Dvora na Uni, a hrvatska ih je ministrica preuzela ispred sjedišta svog Ministarstva u Zagrebu.

'Povratak knjiga velika je stvar', ustvrdila je Škare Ožbolt. Dodala je da će kompletiranje Zemljisno-knjiškog odjela u Dvoru na Uni omogućiti i gospodarska ulaganja u to područje.

Nakon što je primila zapisnike o popisu katastarske dokumentacije ministrica je dokumente predala predsjedniku Županijskoga suda u Sisku **DANKU KOVAČU** i privremenom predsjedniku Općinskog suda u Dvoru na Uni **MIRKU ĐUKIĆU**.

Ljajić je ocijenio da ovaj čin ima veliki značaj te da će doprinijeti procesu normalizacije

odnosa između Zagreba i Beograda. Rekao je da je u Arhivu Srbije pronađeno još tridesetak zemljischenih knjiga iz Gračaca.

Postupak je u tijeku i ti će dokumenti brzo biti vraćeni u Hrvatsku, kazao je. Dodao je kako se nada da će povratak knjiga doprinijeti i ubrzavanju povratka izbjeglica te da će građanima pomoći u rješavanju mnogih statusnih problema.

Vraćanje spomenutih zemljischenih knjiga rezultat je dogovora postignutog između ministricе Škare Ožbolt i ministra Ljajića prigodom nedavna ministričinog posjeta Srbiji i Crnoj Gori.

Nakon predaje dokumenata Ljajić je oputovao u zatvor u Lepoglavu, gdje će, kako je rekao, grupu srbjanskih zatvorenika koji zahtjevaju da kaznu do kraja odsluže u Srbiji i Crnoj Gori pokušati nagovoriti da prestanu odbijati zatvorsku hranu.

Dodao je da će s hrvatskom ministricom pokušati naći rješenje za njihovo prebacivanje u zatvore u Srbiji i Crnoj Gori.

'Mi smo napravili gestu, jedan hrvatski državljanin prebačen je iz Crne Gore u Hrvatsku i nadamo se da će se imati razumijevanja za naše građane', kazao je Ljajić. Naime, prošlog je tjedna na izdržavanje kazne u Hrvatskoj prebačen hrvatski državljanin **MLADEN MIRKOVIĆ** koji je u Crnoj Gori pravomoćno osuđen na 15 godina zatvora zbog izazivanja prometne nesreće u kojoj je poginulo 12 ljudi.

Škare Ožbolt je podsjetila da su obje države potpisnice Konvencije o transferu zatvorenika. No, taj postupak ima svoj rok i treba vidjeti koji se slučajevi mogu prvi početi rješavati, kazala je, a Ljajić je dodao da prije transfera zatvorenika sudovi u Srbiji i Crnoj Gori moraju potvrditi presude hrvatskih sudova.'

HRONIKA POVRATKA

"Hina", 19.11.2004.

OKRUGLI STOL "OBRAZO-VANJE SRPSKE NACIONALNE ZAJEDNICE U HRVATSKOJ"

"U organizaciji Srpskog kulturnog društva (SKD) 'Prosvjeta', danas je održan okrugli stol na temu 'Obrazovanje srpske nacionalne zajednice u Hrvatskoj', na kojem je rezimirano stanje u postojećim oblicima obrazovanja ali i upozorenje na probleme obrazovanja djece srpske nacionalnosti.

Skup je okupio profesore, nastavnike, predstavnike Srpske pravoslavne crkve (SPC), Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, te brojne sudionike u obrazovnom procesu.

Predstavnici SKD 'Prosvjeta' izrazili su svoje nezadovoljstvo zastupljenosti srpske tradicije i kulture u hrvatskim programima. Za jedan autonoman program srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj, po riječima predsjednika Društva ČEDOMIRA VIŠNIĆA, potreban je uravnotežen odnos hrvatske kulturne i političke javnosti prema nekim zajedničkim događajima u povijesti.

Osvrćući se na njegovanje jezika i kulture kroz dodatnu nastavu u hrvatskim školama, učitelji su iznijeli probleme na koje nailaze u svakodnevnoj praksi. Jedan od velikih problema je, po njihovim tvrdnjama, preopterećenost školske satnice redovitim školskim programima, nedostatak prostora i adekvatnih udžbenika, problem pravovremenog upisivanja ocjena u svjedodžbe, nestručni kadar i netolerantnost sredine.

Predstavnici SPC-a za iduću su akademsku godinu najavili početak rada Srpske pravoslavne opće gimnazije s pravom javnosti u Bogovićevu 7.

Uz ostalo, bilo je riječi i o studiju srpskog jezika i kulture na Učiteljskoj akademiji, studiju srpskog jezika na Filozofskom fakultetu, obrazovanju djece u

Istočnoj Slavoniji, Baranji i Zapadnom Srijemu te nizu drugih pitanja."

"Danas", 25.11.2004.

REVIZIJA IZBEGLIČKOG STATUSA U SRBIJI

"BEOGRAD - Obavezna registracija izbeglica u Srbiji počeće 27. novembra i trajaće do 13. januara naredne godine, najavljeno je na jučerašnjoj pres konferenciji u Medija centru.

Prema rečima DRAGIŠE DABETIĆA, republičkog komesara za izbeglice registracija je obavezna za sve koji žele da zadrže izbeglički status, a sadašnje izbegličke legitimacije važiće najduže do juna. Oni koji izgube taj status imaju pravo žalbe, dok će oni koji ne stignu da se registruju u toku predviđenih šest nedelja 'morati za to da imaju dobar razlog'. Timovi će raditi u narednih šest nedelja u svim opštinama u Srbiji svakodnevno osim nedeljom i praznicima.

Predstavnik UNHCR u SCG DARIO KARMINATI istakao je da će se prilikom revizije uzeti u obzir i 'pitanje realnog straha', odnosno da izbeglički status neće biti oduziman onim licima koja su stekla državljanstvo na primer u Hrvatskoj, a koja dokazano iz straha ne smeju da se vrate.

Registracija je, rekao je Dabetić, nužna kako bi bila stvorena jasna sliku o broju izbeglica i povratnika, a biće realizovana u saradnji s UNHCR. U Srbiji je zvanično registrovano 280 hiljada izbeglica, ali je taj podatak potrebno preispitati budući da su mnogi u međuvremenu dobili državljanstvo, vratili se u BIH odnosno Hrvatsku ili se iselili u treće zemlje. Registracija u Crnoj Gori je, kako je rečeno, već završena. Dabetić je rekao da će registracija poslužiti kao osnov za budući trilateralni program Hrvatske, BIH i SCG za izradu programa trajnog rešenja statusa izbeglica. Za registraciju

je potrebna izbeglička ili prognanička legitimacija, koje su izdali nadležni organi Srbije i Crne Gore, bela popisna kartica izdata na popisu iz 2001. dok lica koja su izbeglički status stekla posle 2001. treba da ponesu samo izbegličku legitimaciju."

"Nezavisne novine", 27.11.2004.

PET HILJADA PRINUDNO MOBILISANIH IZBJEGLICA POSLATO U RAT

"BEOGRAD - Advokati Međunarodne mreže pomoći (IAN) podnijeli su Vrhovnom суду Srbije inicijativu za preispitivanje stava u slučaju izbjeglica iz BiH i Hrvatske koje su 1995. godine prinudno mobilisane u Srbiji.

Inicijativa je podnijeta u ime 44 izbjegle osobe iz Hrvatske i BiH, koje vode sudske postupke protiv Republike Srbije za naknadu štete zbog povrede časti, slobode i prava ličnosti, zbog pretrpljenog straha i fizičkih bolova koje su im 1995. godine nezakonitim lišavanjem slobode i odvođenjem na ratom ugroženu teritoriju nanijeli pripadnici MUP-a Srbije.

Kako se navodi u saopštenju IAN, od avgusta od oktobra 1995. godine policija Srbije je uhapsila više od 5.000 izbjeglica iz Hrvatske i Bosne. Izbjeglice su pod prijetnjom oružjem odvođene do sabirnih centara u Srbiji, a zatim u 'kampove za obuku' u Erdutu i Manjači.

Akciju prinudnog mobilisanja izbjeglica su, kako se navodi, zajedno izvodili pripadnici MUP-a Srbije, vojske tadašnje Republike Srpske Krajine i Republike Srpske i pripadnici paravojne Srpske dobromoljačke garde.

Većina prinudno mobilisanih bili su Srbi iz Hrvatske koji su izbjegli poslije operacije 'Oluja'. Mnogi od njih lišeni su slobode nekoliko dana pošto su u izbegličkim kolonama došli u Srbiju."

POGINULI I NESTALI

"Novi list", 02.10.2004.

MEDUNARODNA KONFERENCIJA O NESTALIM OSOBAMA U REGIJI

"OPATIJA - U našoj bolnoj potrazi za nestalima, koja traje već trinaestu godinu, naše nam vlade sugeriraju da pritisnemo međunarodne organizacije, a one pak da pritisnemo vladine institucije u svojim zemljama. U toj igri u koju smo gurnuti najveću moć u ovom trenutku imaju mediji i oni jedini mogu isprovocirati one koji šute, a znaju istinu - da progovore. Stoga predlažem da snimimo jedinstveni spot - apel za pomoć u potrazi za nestalima na području zemalja bivše regije te da se on vrti na nacionalnim televizijama. Prijedlog je to zaključka što ga je na tiskovnoj konferenciji po završetku 2. međunarodne konferencije o nestalim osobama iznio **JOSIP JUGEC**, predsjednik Saveza udruga obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja. Prijedlog su jednoglasno prihvatali svi sudionici konferencije što je održana u Opatiji, a u radu konferencije sudjelovale su, da podsjetimo, udruge iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore, Kosova i Makedonije. Svi su sudionici bili jedinstveni u stavu da je vrijeme da se konačno otvore masovne grobnice i da se iz njih izvuče istina. Utoliko više što EU nikoga neće primiti, smatraju predstavnici udruga, dok sva grobišta u regiji ne budu očišćena."

"B92", 06.11.2004.

PRONAĐENA 454 TELA

"PRIJEDOR - Radovi na ekshumaciji tela iz, druge po veličini, dosad pronađene masovne grobnice u Bosni i Hercegovini, završeni su.

Iz masovne grobnice koja se nalazi u mestu Stari Kevljani,

kod Prijedora, završeni su i iz nje su iskopana 454 tela. Prema saopštenju člana Komisije za nestala lica Federacije Bosne i Hercegovine **ESADA BAJRAMOVIĆ**, pronađena dokumenta ukazuju da su u grobnicu sahranjeni bosanski Muslimani i Hrvati koji su živeli u i oko Prijedora i od kojih su mnogi 1992. ubijeni u logorima Omarska i Keraterm."

"Nezavisne novine", 09.11.2004.

NA SPISKU 7.800 UBIJENIH OSOBA

"SARAJEVO - Komisija za ljudska prava Ustavnog suda BiH pozitivno je ocijenila Izvještaj Komisije za Srebrenicu Vlade RS, koja je, upoređujući podatke iz 34 spiska stradalih, sastavila spisak od 7.800 nestalih lica, saopštio je **BERNAR FASIJE**, viši zamjenik visokog predstavnika.

On je juče u Sarajevu ocijenio da izvještaj Komisije ne može zamijeniti voljene osobe, ali je kraj manipulaciji brojevima. 'Još prije nekoliko sedmica pomijan je broj od nekoliko stotina, ali i broj veći od 10.000', kaže Fasije i napominje da spisak i dalje može biti ažuriran na osnovu novih saznanja i okolnosti.'

"Tanjug", 26.11.2004.

VIŠE OD 16.000 LJUDI SE JOŠ VODI KAO NESTALO U RATU U BIH

"ŽENEVA - Više od 16.000 osoba se u Bosni i Hercegovini i dalje vodi na spiskovima nestalih iako je prošlo skoro 10 godina od završetka ratnih sukoba, ukazano je danas u saopštenju Međunarodnog komiteta Crvenog krsta (MK CK).

MK CK je saopštio da šesto izdanje edicije 'Knjiga nestalih' sadrži imena svih 16.600 ljudi koji su nestali ili su ubijeni tokom

rata u BiH (1992-1995), a čija tela nisu pronađena."

"Tanjug", 17.11.2004.

PITANJE NESTALIH SRBA U HRVATSKOJ OPTEREĆUJE PORODICE PROGNANIH

"BEOGRAD - Udruženje porodica nestalih iz Krajine upozorilo je danas da pitanje nestalih Srba u Hrvatskoj još opterećuje hiljade prognanih porodica i da je propuštena prilika da se to pitanje pokrene prilikom posete premijera Hrvatske **Ivana SANADE-RA** Srbiji i Crnoj Gori.

Podsećamo da su naše porodice već devet godina u matici Srbiji i s pravom očekuju da ova država zastupa njihove interese, saopštilo je Udruženje, ističući da se, 'na žalost, pri svakom susretu državnih funkcionera Srbije i Crne Gore zaboravlja istaći pitanje 2.700 nestalih Srba u Hrvatskoj, koji su i hrvatski državljanici'. 'Bilo je za očekivati da neko od zvaničnika Srbije potencira pomenuti problem, s obzirom da smo uoči dolaska premijera Sanadare uputili pismo kabinetu gospodina **VOJISLAVA KOŠTUNICE** u kojem smo, između ostalih pitanja, posebno podvukli problem nestalih', navedeno je u pismu.'

IDENTIFIKACIJE

"Nezavisne novine", 16.11.2004.

IDENTIFIKOVANA TIJELA TRI VOJNIKA

"BANJA LUKA - Kancelarija za traženje nestalih i zarobljenih lica RS identifikovala je juče putem DNK analize tri tijela vojnika koji su poginuli tokom rata u BiH, saopštено je iz Biroa Vlade RS za odnose s javnošću. Identifikovani su **JOVAN MARIĆ** iz Rajića, opština Novska, **MILOŠ**

POGINULI I NESTALI

KLEPIĆ iz Dabra, opština Sanski Most, te **RADENKO LOLIĆ** iz Bistrice. U saopštenju se kaže da su porodice prihvatile identifikaciju."

"Novi list", 26.11.2004.

IDENTIFICIRANO SEDAM OSOBA IZ GOLUBNJAČE

"**GOSPIĆ** - Prošla su dva mjeseca otkako su iz jame Golubnjača smještenoj na obroncima masiva Ljubovo ekshumirani posmrtni ostaci četrnaest osoba. Kako je tada preliminarno naglasio predstnik Ureda za zatočene i nestale pukovnik **IVAN GRUJIĆ**, pretpostavljalo se da je riječ o ubijenim mještanima Široke Kule. Masakr u tom selu dogodio 13. i 14. listopada 1991. kada je ubijeno najmanje 22 civila, a ukupni broj ubijenih s tog područja je 39. Prema još uvijek neslužbenim podacima do jučer je pomoću DNA analize u Zavodu za sudsku medicinu u Zagrebu obavljena identifikacija sedmoro ekshumiranih iz Golubnjače.

Podsjećamo da su 25. rujna speleolozi PD 'Željezničar' iz Zagreba iz jame duboke više od 60 metara izvukli ostatke dvanaest muškaraca i dviju žena. Prema izjavama patologa površnim pregledom kostiju izvršenim odmah nakon ekshumacije ustanovljeno je da je riječ o uglavnom starijim osobama. Pretpostavlja se da su likvidirani nad samom jamom jer su naokolo pronađene pištoljske čahure kalibra 7.62 mm. U trenutku smrti svi su bili vezani čeličnom žicom.

Prije nekoliko dana započela je realizacija plana uzimanja krvi članova obitelji nestalih na području cijele Hrvatske. Kontakti s medijima uime resornog ministarstva i Međunarodne komisije za nestale osobe

(ICMP) preuzela je agencija za odnose s javnošću 'Imelda Public' iz Zagreba. Prema riječima **ROBERTE KRANJEC**, koja vodi ovaj medijski projekt, plan uzimanja uzoraka krvi obuhvaća sve županije i provodi se sukcesivno od 20. studenoga.

pomoć je on identifikovan u Duvnu i dopremljen porodici.

Bojan je sa 18 godina u januaru 1992. godine otiašao u vojsku. Kao tenkista služio je u Prištini, da bi aprila bio prebačen na ratište u Republiku Srpsku Krajinu. Već 2. maja ranjen je kod Kupresa. Sa još 17 vojnika tada su ga zarobili pripadnici Hrvatskog veća odbrane i odveli u zloglasni splitski logor 'Lora'. Prema rečima oca Miroslava, koji je više od decenije tragao za istinom, Bojan je mučen i polovinom juna 1992. je umro. Prema svedočenjima preživelih, mučen je i tučen bezbol palicama, polomljene su mu kosti, priključivan je na struju i izgladnjivan. Dokumentaciju o svemu tome otac je poslao Haškom tribunalu."

IDENTIFIKOVANI U BANJA LUCI POMOĆU DNK-A

MARIĆ MIHAJLA JOVAN, rođen 28.08.1951. godine u selu Donji Rajić opština Novska, identifikovan je 11.11.2004. u Banja Luci, a sahranjen je 13.11.2004. na groblju u selu Dolina kod Gradiške.

Dana 29.11.2004. godine u Banja Luci identifikovani su na temelju DNK-a analize posmrtni ostaci **VIŠIĆ ĐORĐA** sina Lazara, rođenog 18.06.1974. godine u Kašiću kod Benkovca i **GVOJIĆ ĐURE** sina Živka, rođenog 24.01.1959. godine u Donjem Selištu kod Gline.

S A H R A N E

"**Politika**", 21.11.2004.

SAHRANJEN VOJNIK UBIJEN U LORI

"**KRAGUJEVAC** - Vojnik **BOJAN VESOVIĆ** (18) iz Kragujevca, čiji su posmrtni ostaci pronađeni posle više od 12 godina u masovnoj grobnici u Duvnu, u Federaciji BiH, sahranjen je juče posle opela, uz najviše vojne počasti, na kragujevačkom groblju. Ocu Miroslavu zastavu sa kovčega predao je potpukovnik Vojske SCG iz kragujevačkog garnizona **VLADO JAKŠIĆ**. Od vojnika se oprostio predsednik Udruženja za nestale **DRAGAN MEDIĆ**, uz čiju

GROBLJE KIJANI KOD GRAČACA

Dana 02.11.2004. godine na Groblju u Kijanima sahranjeni su posmrtni ostaci **JELAČA MILICE** kći Mile, rođene 1925. godine u Kijanima i njene kćeri **SURLA ANE** kći Milana, rođene 1946. godine u Kijanima.

GROBLJE BALJCI KOD DRNIŠA

Dana 04.11.2004. godine na Groblju u Baljcima sahranjeni su posmrtni ostaci **MILANKOVIĆ JAKOVA** sina Laze, rođenog 15.03.1937. godine u Baljcima kod Drniša.

GROBLJE PAĐENE KOD KNINA

Dana 09.11.2004. godine na Groblju u Pađenama sahranjeni su posmrtni ostaci **ŠUPELJAK MIRKA** sina Sime, rođenog 06.06.1913. godine u Pađenama kod Knina.

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PROTIV SRBA U REPUBLICI HRVATSKOJ

"B92", 06.11.2004.

KARAN ČEKA NASTAVAK SUĐENJA

"BEOGRAD - SVETOZAR KARAN iz Korenice, nakon dve godine provedene u zatvorima, očekuje nastavak obnovljenog suđenja. Svetozar Karan, koji je boravio u zatvorima u Gospicu i Karlovcu, nastavak suđenja očekuje pred Županijskim sudom u Karlovcu. Međutim, nakon nedavne iznenadne smrti sudije DAVORINA RUKAVINE, predsednica Veća JASMINKA JERINIĆ MUŠNJAK, još nije zakazala glavnu raspravu.

Karan je osuđen pred Županijskim sudom u Gospicu na tri-naestogodišnju kaznu zatvora. Presuda kojom je proglašen krivim za ratni zločin protiv čovečnosti i međunarodnog prava, poništена je u januaru ove godine odlukom Vrhovnog suda Hrvatske. Način na koji je napisana i na koji je vođen ovaj proces, izazvala je burne reakcije, između ostalog, zbog pozivanja na genocid nad hrvatskim narodom koji je Karan počinio zajedno sa svojim precima. PREDRAG KARAN, sin SVETOZARA KARANA očekuje da se slučaj njegovog oca reši pozitivno po celu porodicu: 'Smatram da moj otac nije kriv i znam to. Nije se nalazio nikada na tim mjestima gdje ga terete, gdje kažu da je počinio zločine. Sada sam zadnji put bio u Hrvatskoj, sedmog oktobra je bilo zakazano ročište. Međutim, taj sudac se razbolio. To je odloženo za ko zna kada.'

"Večernji list", 17.11.2004.

BAJIĆ: OBJAVA IMENA MOŽE BITI ZLOPORABLJENA

"Na internetskoj stranici udruge 'Veritas' SAVE ŠTRPCA, koji se predstavljaju kao nevladina udruga, Dokumentacijski i informacijski centar, osnovana

1993. godine u Kninu, pojavio se ovih dana popis na kojem su imena 1993 osobe protiv kojih se vodio ili se još vodi kazneni postupak zbog ratnih zločina u Hrvatskoj. Navodi se da je riječ o popisu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, a uza svaku je ime i broj spisa, datum kad je istraga počela te je li donesena presuda, je li postupak obustavljen ili se istraga još vodi.

Prije nekoliko godina, tadašnji SDP-ov ministar pravosuđa STJEPAN IVANIŠEVIĆ odbio je zahtjeve da se takvi popisi sastave kako bi izbjeglice iz Hrvatske koji se žele vratiti znali hoće li se vratiti. 'Neka se vrate, pa će sve doznati', poručivao je Ivanišević. Objavljivanje ovog popisa, gotovo pet godina nakon toga, može zaista poslužiti u tu svrhu, da svatko može provjeriti u kojem je položaju u odnosu na hrvatsko pravosuđe. Međutim, popis s gotovo 2000 imena dostupnih u svakom trenutku može biti zloporabljen i protiv samih ljudi s popisa. DRAGAN NOVOSEL, zamjenik glavnog državnog odvjetnika, kaže kako do objavljanja popisa nije došlo uz odobrenje Državnog odvjetništva, te kaže kako popis koji objavljuje SAVO ŠTRBAC nije popis koji je tužiteljstvo dostavilo Ministarstvu pravosuđa, otkrivajući neke razlike. Hrvatski tužitelji tako nisu navodili koje je županijsko državno odvjetništvo mjerodavno, a u popisu 'Verita-sa' i taj je podatak. MLAĐEN BAJIĆ, glavni državni odvjetnik, prije nekog vremena počeo je proces tzv. revizije svih postupaka za ratne zločine pa je od oko 4000 kaznenih postupaka koji su se, velikom većinom protiv Srba, vodili u Hrvatskoj, obustavljena trećina 1200 postupaka. Bajić kaže kako je popis napravljen i nije tajan te da svatko tko to želi može provjeriti, sam ili putem odvjetnika, u kojoj je fazi njegov

kazneni postupak.

Ali, popis nećemo dati u javnost. Kad su popisi dostavljani međunarodnim organizacijama, naglasili smo da tražimo da ne budu dostupni široj javnosti, i zato da bi se zaštitili interesi onih koji su na tim popisima kaže Bajić. Tužiteljstvo nastavlja reviziju postupaka za ratne zločine, no veći dio posla već je obavljen. Prvi popis napravljen je kao jedan od odgovora Republike Hrvatske na upitnik Europske unije, a ministrica pravosuđa VESNA ŠKARE-OŽBOLT kaže kako popise imaju i OEES i UNHCR te da se zainteresirani mogu obratiti i njima."

"Večernji list", 18.11.2004.

NASTAVLJENO SUĐENJE MILOVANU ŽDRNJI

"VUKOVAR - 'Ma, koji ste vi to promet regulirali! Što je vama? Da je promet reguliran? Pa tu nije bilo automobila, nemojte me nasmijavati, u blizini su bili samo tenkovi', rekao je saborski zastupnik PETAR MLINARIĆ na jučerašnjem nastavku suđenja MILOVANU ŽDRNJI. Ždrnji se pred sudskim vijećem Županijskoga suda u Vukovaru, kojim predsjeda NIKOLA BEŠENSKI, sudi za ratni zločin. To je bila Mlinarićeva reakcija na tvrdnju optuženoga kako je on kao pripadnik Vojne policije morao regulirati promet pri odvođenju zatočenih civila i branitelja iz Borova Naselja 19. i 20. studenoga 1991. godine.

Među braniteljima koji su autobusima odvoženi u zarobljeništvo bio je i Petar Mlinarić koji je detaljno opisao što se događao. Rekao je da Ždrnju nije poznavao, ali mu je DRAGO Vučković u autobusu rekao da je, uz čuvare LAPČEVIĆA i ČEČAVCA, bio i Ždrnja...

Svjedok kojega je pozvala obrana GORAN JEROTIĆ rekao je

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PROTIV SRBA U REPUBLICI HRVATSKOJ

zanimljiv detalj. Naime, on je u okupatorskoj odori viđen na snimci sa Ždrnjom koja je prikazana na prošlom ročištu i tada je optuženi tvrdio da je to snimljeno 20. studenoga u Borovu Naselju. Dakle, u vrijeme kada ga optužnica tereti da je zlostavljao Pavića u krugu mitrovačke kaznionice.

‘Ždrnu tada nisam poznavao, a na tom mjestu gdje sam snimljen, kod benzinske crpke, u današnjoj Ulici Blage Zadre, bio sam 19. studenoga između 12 i 14 sati jer sam tražio svoju tetu’, rekao je Jerotić. Rasprava se nastavlja 13. prosinca u 11 sati.’

UHAPŠEN PETAR SAILOVIĆ

Dana 23.11.2004. godine na graničnom prelazu Batina uhapšen je **PETAR SAILOVIĆ** sin Luke, rođen 12.09.1938. godine u Skugriću Gornjem kod Modriče, a živio je do oktobra 1997. u Bilju kod Osijeka, kada je izbjegao u Srbiju.

Sailovićevo ime nalazi se na spisku Državnog odvjetništva RH osumnjičenih, optuženih i osuđenih osoba za krivična djela ratnih zločina, a uz njegovo ime stoji i napomena da je 21.03.2002. osuđen u odsustvu zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Istom presudom osuđeni su, takođe u odsustvu: **SAJLOVIĆ NIKOLA** ('41), **ŠTORK DRAGOLJUB** ('53), **ŽUŽIĆ DAMIR** ('65), **PETREŠEV STJEPAN** ('66), **PAP BELA** ('56), **MILENKOVIC MILAN** ('48), **MIHAJLOVIĆ FREDIKA** ('55), **LEPOLD STEVAN** ('52) i **BUDAČ STEVAN** ('67).

Prema informacijama Petrove porodice, on nije učestvovao u bilo kakvim vojnim akcijama a ostala imena saoptuženika su im nepoznata, pa vjeruju da je u pitanju greška u identitetu. Petar je poslije hapšenja priveden u istražni zatvor u Osijeku.

VERITAS

ŠTRAJK GLAĐU OSUĐENIH SRBA U KZ LEOGLAVA

Jutros je grupa od 25 Srba, koji izdržavaju dugogodišnje kazne zatvora u KZ Lepoglava, stupila u štrajk glađu zbog toga što se do sada nije odlučivalo o njihovim zahtjevima za transfer u zatvore u Srbiji.

Trenutno se, prema VERITAS-ovim podacima, u hrvatskim zatvorima nalazi 80 Srba (58 za ratni zločin, ostali za djela klasičnog kriminala u vezi sa ratom i ratnim dešavanjima), od kojih se 49 nalazi u KZ Lepoglava, svi pravosnažno osuđeni, od kojih 37 za ratni zločin.

42 pravosnažno osuđena koji kaznu izdržavaju u Lepoglavi, pošto su u decembru 2003. godine dobili državljanstvo SCG (38 za ratni zločin), podnijeli su početkom ove godine, u skladu sa Evropskom konvencijom o transferu osuđenih lica, zahtjeve za

“Tanjug”, 19.11.2004.

PREKINUT ŠTRAJK GLAĐU OSUĐENIKA U LEOGLAVI

“ZAGREB , 19. novembra - Osuđeni Srbi u Lepoglavi prekinuli su štrajk glađu, a Srbija i Crna Gora učiniće sve da se njihov transfer iz Hrvatske u zatvore u Srbiji obavi što pre, izjavio je danas u Zagrebu ministar za ljudska i manjinska prava SCG **RASIM LJAJIĆ** nakon razgovora s hrvatskom ministarkom pravde **VESNOM ŠKARE OŽBOLT**.

Nakon razgovora u Lepoglavi, Ljajić je u ambasadi SCG podseatio da je predavanje osuđenika Srbiji dogovoren još u maju, ali da je to odlagano zbog političke situacije u Hrvatskoj, odnosno ocene da bi hrvatska javnost negativno reagovala na takvu meru.”

transfere u zatvore u SCG i Ministarstvu pravde RH i Ministarstvu za ljudska i manjinska prava SCG. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u toku marta ove godine obratilo se po ovom pitanju za 42 osuđenika Ministarstvu pravde RH, koje još nije reagovalo ni na zahtjeve osuđenika ni na inicijativu Ministarstva za ljudska i manjinska prava SCG.

U maju 2004. godine na sastanku ministara resornih ministarstava SCG i RH (R.Ljajić - V.Škare - Ožbolt) dogovoren je da se otpočne sa transferima osuđenika sukcesivno, i to vrlo brzo. I zaista u junu iz nadležnog ministarstva RH stiže službeni dopis sa pet imena osuđenika koji mogu u transfer. Međutim, u vrijeme kada je dopis stigao u Beograd dvojica sa te liste su već uslovno otpušteni, a ostala trojica su bili dobili odluku o uslovnom otpuštanju (sve trojica su u međuvremenu i izašla). Za ostale osuđenike do danas Zagreb nije reagovao. Ovakav postupak službenog Zagreba izaziva opravdano negodovanje, ne samo osuđenika i njihovih porodica, već i mnogih organizacija i institucija koje se bave zaštitom ljudskih prava.

Grupa koja je jutros stupila u štrajk glađu na ovaj način želi skrenuti pažnju na njihov problem oko transfera, upravo pred predoстоjeći sastanak predsjednika Vlade Srbije i RH, očekujući da će predsjednici Košunica i Sanader razgovarati i o njihovom problemu i tako potaknuti nadležna ministarstva da ubrzaju postupak oko njihovog transfera.

U Beogradu, 13.11.2004.

VERITAS

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PROTIV HRVATA U REPUBLICI HRVATSKOJ

"Blic", 07.11.2004.

UBICA SRBA MIRNO ŠETA GOSPIĆEM

"U dokumentima MUP-a do kojih je došao 'Feral', hrvatski krim-policajci potanko su opisali što im je sve u razgovorima (1999. godine) Rožić u povernju priznao, naglašavajući da je 'sve to' radio misleći da 'radi dobro za Republiku Hrvatsku'.

U dokumentu MUP-a od 24. septembra 1999., anonimni policijski službenik je, između ostalog, zapisao: 'Spominje (Rožić - n.n.) kako je prije akcije 'Medači džep' u Gospic došao pokojni ministar Gojko Šušak i rekao im da bi bilo dobro da na tom prostoru bude što manje Srba, što je on shvatio kao da ih treba ili pobiti ili protjerati...'.

Rožić je dalje pričao o tome kako je u toku rata 'odveo puno ljudi koji se nikada nisu pojavili, njihova rodbina možda i danas misli da su oni pobjegli u Srbiju, međutim, oni su mrtvi'. Dodaje da je većinu 'ubio udaranjem kolcem u glavu i potom tijela odvozio na Velebit i bacao u jame ili ih ostavljao na tlu i pokriva borovim granjem...'

U drugom dokumentu MUP-a, gospički policajac Stipe Novaković navodi što mu je sve Ivan Rožić priznao i ispričao o podmetanju 'raznih minsko-eksplozivnih naprava' na mestima gde će na njih naići Srbi, koji su ostali u Lici ili su se nakon 'Oluje' počeli vraćati. Poznato je da su te tzv. mine iznenađenja (od 1996. do 1999. godine) sejale strah i smrt među Srbima u Lici. Podmetane su ispod kućnih pravoga, u drvarnice, stogove sena, bašte, u vase za cveće na pravoslavnim grobljima...

Zbog tih zločina Rožiću je suđeno, najpre u Županijskom sudu u Rijeci (zajedno s tzv. gospičkom grupom), a zatim

(2003) u Županijskom sudu u Zagrebu (za podmetanje tzv. mina iznenađenja, kojima je usmrtio najmanje sedam osoba, a još 14 teško ili lakše ranio), ali je u oba slučaja pravosnažnim presudama, zbog 'pomanjkanja dokaza', oslobođen optužni.

Danas, taj 42-godišnji poručnik Hrvatske vojske (po zanimanju autolimar) slobodno će Gospicem i prima povlašćenu penziju, tzv. predsedničku mirovinu u koju ga je poslao bivši predsednik Franjo Tuđman."

"Vjesnik", 19.11.2004.

USTAVNI SUD ODBIO TUŽBU JEDNOG OD OSMORICE U "SLUČAJU LORA"

"SPLIT - Ustavni sud odbio je tužbu Emiliija Bungura, koju je njegova odvjetnica Ankica Luetić podnijela protiv rješenja Vrhovnog suda o određivanju pritvora osmorici bivših vojnih policajaca optuženih za kazneno djelo ratnog zločina protiv civila u vojno-istražnom zatvoru Lora, potvrđeno je u četvrtak na Ustavnom sudu. Tužbu, u kojoj se navodi da je Vrhovni sud, donošenjem odluke o određivanju pritvora, 'povrijedio temeljna prava optuženika koja proizlaze iz Ustava te iz Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Vijeća Europe', Ustavni je sud ocijenio neosnovanom. Osim toga, podnositelj tužbe smatra da Vrhovni sud nije uzeo u obzir ni to da Državno odvjetništvo nije postupilo po njegovu naputku da izmijeni manjkave i neprecizne dijelove optužnice iz koje je nejasno je li 1992. u Hrvatskoj bio rat, te se navodi da nijedna pretpostavka, koja opravdava određenje pritvora, nije ispunjena. Ustavni je sud ustvrdio da se na tim navodima ne može temeljiti ustavna tužba, te

ju je stoga na sjednici održanoj 16. studenoga odbio..."

"Večernji list", 24.11.2004.

OPTUŽENI BJELOVARCI: NISMO KRIVI ZA RATNI ZLOČIN

"VARAŽDIN - Na varaždinskom Županijskom sudu danas su na početku ponovljena suđenja optuženici za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika i civila Luka Markešić, Zdenko Radić, Zoran Maras i Ivan Orlović izjavili da nisu krivi za djelo koje im se stavlja na teret. Optuženi su za događaje nakon 29. rujna 1991., kad su hrvatske oružane snage zauzele vojarnicu tadašnje JNA 'Božidar Adžija' u Bjelovaru, i kad su zarobljeni pripadnici jugoslavenske vojske Radovan Barberić, Zdravko Dokman, Radovan Gredelević, Mirko Ostojić, Ivan Hojsak i Boško Radonjić. Svi su odvedeni u bjelovarsku Policijsku upravu, gdje je već bio i civil Sava Kovač, koji je iz svog doma u PU doveden još 2. rujna 1991. Prvooptuženi Markešić, tada pomoćnik načelnika Odjela operativnih poslova PU-a, 3. listopada 1991. rekao je Tihomiru Wagneru, voditelju smjene Operativnog dežurstva PU-a, da će navečer doći pripadnici specijalne policije i odvesti zarobljenike te mu naredio da im da ključ podrumskih prostorija kako bi ih mogli odvesti.

Specijalci Radić, Maras i Orlović po zarobljenike su došli noću s 3. na 4. listopada i odvezli su ih u šumu zvanu 'Česma' kod Malog Korenova i poubijali ih. Civil Sava Kovač preživio je s teškim ozljedama, a na temelju njegova svjedočenja je i podignuta optužnica.

U nastavku suđenja srednjom siječnja bit će saslušano tridesetak svjedoka..."

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI NA PROSTORU EX JUGOSLAVIJE

"Tanjug", 16.11.2004.

UHAPŠENO OSAM LICA NA PODRUČJU FOČE I ISTOČNOG SARAJEVA

"BANJA LUKA - U policijskoj akciji izvedenoj jutros na području Foče i Istočno Sarajevo uhapšeno je osam lica na osnovu zahteva kantonalnog tužiloca iz Sarajeva zbog osovanje sumnje da su počinili ratni zločin, potvrđeno je Tanjugu u kantonalnom sudu u Sarajevu.

U akciji traženja i hapšenja lica optuženih za ratne zločine učestvovali su pripadnici specijalne jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova RS. Među uhapšenim su **SVETKO NOVAKOVIĆ**, **JOVAN ŠKODO**, **MOMIR GLIŠIĆ**, **ŽELJKO MITROVIĆ**, **VESELIN ČANČAR**, **ŽELJKO MITROVIĆ**, **GORAN VASIĆ**, **MOMIR SKAKAVAC** i **DRAGOJA RADOVANOVIĆ**.

"Nezavisne novine", 17.11.2004.

OPTUŽENI DOLAZIO U LOGOR, ALI NIJE MUČIO ZAROBLJENIKE

"SARAJEVO - Saslušanjem supružnika **MEHMEDA** i **ZUMRETE** Musić juče je u Kantonalnom sudu u Sarajevu nastavljeno suđenje **BORI KRSMANOVICI**, optuženom za ratni zločin počinjen na području sarajevske opštine Hadžići...

Optužnica Krsmanovića tereti za sudjelovanje u oružanim napadima na sela oko Hadžića, odvođenje civila, te pljačkanje i

uništavanje imovine. On je uhapšen 15. aprila ove godine."

"Tanjug", 23.11.2004.

SAGLASNOST HAGA ZA PROCESUIRANJE 46 LICA ZBOG RATNIH ZLOČINA

"BANJALUKA - Tužilaštva Republike Srpske primila su od Haškog tribunala saglasnost za krivično gonjenje 46 osumnjičenih za najteže ratne zločine, pišu današnje banjalučke 'Nezavisne novine'. Banjalučko tužilaštvo, prema izvorima ovog lista, od Haga je dobilo saglasnost za vođenje dva odvojena postupka, kojima je optuženo i osumnjičeno ukupno 30 osoba, a tici se ratnih dešavanja u Prijedoru."

"Danas", 27.11.2004.

VLADA KRAJINE ODREDILA OVČARU

"BEOGRAD - Vlada Republike Srpske Krajine insistirala je da ratni zarobljenici iz vukovarske bolnice budu predati Teritorijalnoj odbrani, pod izgovorom da će se njima suditi, a za 'sudnicu' je izabran hangar na poljoprivrednom dobru Ovčara, izjavio je juče pred Većem za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu penzionisani general-potpukovnik **MIODRAG PANIĆ**, u vreme zločina načelnik Štaba Gardijske brigade. Panić je, po sopstvenom iskazu, prisustvovao sednici Vlade RSK, na kojoj

su, između ostalih, bili i predsednik RSK **Goran Hadžić**, **Vojislav Vučević**, sadašnji ministar za dijasporu u Vladi Srbije, i **Željko Ražnatović - Arkan**, komandant paravojne formacije Srpska dobrovoljačka garda.

Neki ministri su, u žučnoj raspravi, rekao je svedok, insistirali da zarobljenici ne budu razmenjeni po principu 'svi za sve', a bilo je i pretećih tonova, odnosno upozorenja da JNA ne može da napusti grad ako sa sobom vodi zarobljenike. Kada je o ovom zaključku civilne vlasti obavestio **Mila Mrkšića** dobio je, kako je svedočio, odgovor: 'Neka tako bude!'

Panić je rekao da su zarobljenici koje je zarobila Vojna policija Gardijske brigade 20. novembra 1991. premešteni na Ovčaru, a da su vojne procene bile da su među pacijentima vukovarske bolnice bili i 'prerušeni zločinci'. Navodno je izvršena 'trijaža', odvajanje zdravih od bolesnih, u kojoj je učestvovala i lekarka **Vesna Bosanac**.

Svedok je, kako kaže, bio kod hangara na dan masakra, ne bi li proverio šta se tamo dešava. Nije, međutim, stekao utisak da će zarobljenici biti ubijeni, a nije mogao da uđe u hangar. Svedok je u istrazi, kako je saopštio predsednik Veća Vesko Krstajić, rekao da je komandanta Gardijske brigade, haškog optuženika Mila Mrkšića obavestio o mogućnosti da dođe do "neželjenih ekscesa..."

LICA SA INTERPOLOVIH POTJERNICA

"Blic", 03.11.2004.

MAJORU ŠIŠIĆU 15 GODINA ZATVORA

"Majoru bivše Vojske Jugoslavije, pilotu **EMIRU ŠIŠIĆU** juče je potvrđena kazna od 15 godina zatvora, saopšto je za 'Blic' **RASIM LJAJIĆ**, ministar za ljudska i manjinska prava SCG, odluku Kastracionog suda u Italiji. Ljajić je najavio da će državne vlasti posle takve odluke italijanskog pravosuđa zvanično zatražiti od Italije da Šišić nastavi da služi kaznu u

SCG. - Sada nam preostaje jedino da pokrenemo postupak da Šišić nastavi da izdržava zatvorsku kaznu u SCG, shodno evropskoj konvenciji o transferu osuđenih lica - rekao je Ljajić. On je dodao da je Šišić odslužio tri i po godine zatvora, što znači da mu je preostala kazna od 11,5 godina. Major Šišić je osuđen jer je pogodio helikopter evropske posmatračke misije u kome su bili italijanski državljanini. Ministar Ljajić je ocenio da je jučerašnja odluka Kastracionog suda najgora solucija od tri koje smo očekivali..."

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PRED HAŠKIM TRIBUNALOM

"B92", 01.11.2004.

MILOŠEVIĆ MOŽE DA VODI ODBRANU

"HAG - Apelaciono veće Tribunalu vratilo je SLOBODANU MILOŠEVIĆU pravo da vodi svoju odbranu.

Veće je potvrdilo i odluku o nametanju branioca bivšem predsedniku Srbije i Jugoslavije Slobodanu Miloševiću. To praktično znači da Milošević ima pravo da vodi odbranu, odlučuje koje će svedoke izvesti i ispituje ih pre postavljenog branioca. Prema odluci Veća, dodeljeni branilac će preuzimati vođenje odbrane i ispitivanje svedoka samo ako i kada Milošević zbog bolesti ne bude u mogućnosti da to radi.

Veće predsedavajućeg TEDORA MERONA, koji je i predsednik Tribunalu, tako je delimično usvojilo žalbu koju su, u Miloševićevu ime, krajem septembra podneli britanski advokati STIVEN KEJ i DŽILIJAN HIGINS, dodeljeni branioci.

"Glas javnosti", 05.11.2004.

TRIBUNAL TRAŽI PROŠIRENJE OPTUŽNICE PROTIV ŠEŠELJA

"HAG - Tužilaštvo Haškog tribunala zatražilo je od pretpretresnog veća dozvolu da proširi optužnicu protiv VOJISLAVA ŠEŠELJA, saopšteno je u ovom Sudu. Optužnica protiv lidera Srpske Radikalne Stranke ostaje, zasad, nepromenjena. On je 14. februara prošle godine, u 14 tačaka, optužen za progon, istrebljenje i ubistva, zatvaranje, mučenje, okrutno postupanje i druga nehumana dela, deportaciju i prisilno premeštanje i bezobzirno uništavanje i pljačku javne i privatne imovine nesrpskog stanovništva u Hrvatskoj, BiH i Vojvodini. U obrazloženju

zahteva za proširenje optužnice, Tužilaštvo je navelo, pored ostalog, da je optuženi 'počinio progon kada je ugovorio govor mržnje u Vukovaru u novembru 1991., u Malom Zvorniku, u martu 1992. i u Hrtkovcima, u maju 1992. godine'. Vojislav Šešelj dobrovoljno se predao 24. februara 2003. i pred Tribunalom se izjasnio da nije kriv."

"Tanjug", 05.11.2004.

BEĆAJ, KOJI JE ZASTRAŠIVAO HAŠKE SVEDOKE, PREBAČEN U HAG

"HAG - Kosovski Albanac BEĆIR BEĆAJ, optužen za zastrašivanje mogućih svedoka u haškim procesima protiv lidera bivše OVK, prebačen je u pritvorsku jedinici Haškog tribunalu u Sheveningenu, saopšteno je danas iz tog suda. Bećaj (51), koji je uhapšen ranije ove nedelje, bi pred Tribunalom trebalo da odgovara za zastrašivanje svedoka i uvredu suda. Ukoliko bude proglašen krivim, preti mu kazna od sedam godina zatvora i globa od 100.000 evra."

"Tanjug", 05.11.2004.

ISTRAŽITELJI HAŠKOG TRIBUNALA SASLUŠALI RAMUŠA HARADINAJA

"PRIŠTINA - Haški tribunal pozvao je jednog od lidera bivše Oslobođilačke vojske Kosova (OVK) RAMUŠA HARADINAJA na razgovor o njegovoj ulozi u sukobima na Kosovu i Metohiji krajem 1990-ih, saopštili su u četvrtak zvaničnici u Prištini. Haradinaj, vođa parlamentarne Alijanse za budućnost Kosova (AAK), rekao je da će se pojaviti pred istražiteljima Tribunalu u Prištini naredne sedmice i odgovoriti na 'neodređene optužbe'.

Srpske vlasti okrivljuju Haradinaja, za ubistvo 42 srpska civila u blizini Đakovice 1998. godine."

"Večernje novosti", 06.11.2004.

UZALUD SAM ROBIJAO

"ŠAMAC - Suze radosnice i veliki broj rodbine, prijatelja i kompija kasno preksinoć dočelai su MIROSLAVA TADIĆA - BRKU koji se posle pet godina i 4 meseca robijanja u Hagu vratio kući u Šamac. Tadić se dobrovoljno predao Hagu 14. februara 1998. godine sa MILANOM SIMIĆEM i SIMOM ZARIĆEM iz Šamca. Po mnogima, optužnica za koju je osuđen nije bila utemeljena na stvarnim činjenicama. To su tokom sudskog procesa dokazali brojni svedoci koji su bili ne srpske nacionalnosti. Pa ipak, Miroslav Tadić je osuđen na osam godina zatvora za, kako je rečeno, ratni zločin počinjen u Šamcu. Presudu je izreklo suđko veće kojim je predsedavala FLORENS MUMBA iz Zambije 17. oktobra prošle godine.

Po povratku u Šamac najsrećniji su bili supruga Mirjana, sin Miroslav, kćerka Bojana, snaha Gordana i unuci Miroslav i Nebojoša...

Predsednik haškog tribunalu TEODOR MERON u sredu je doneo odluku o puštanju Tadića na slobodu posle odležane dve trećine kazne."

"Danas", 12.11.2004.

BEARA IZJAVIO DA NIJE KRIV

"HAG - Bivši visoki oficir Vojske Republike Srpske LJUBIŠA BEARA izjavio je juče pred Haškim tribunalom da nije kriv za genocid oko 7.000 srebreničkih Muslimana, za koji ga tereti optužnica.

'Nisam kriv', rekao je Beara

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PRED HAŠKIM TRIBUNALOM

(65) nakon što su mu pročitane tačke optužnice. U šest tačaka, optužnica podignuta 26. marta 2002. tereti Bearu, ratnog načelnika za bezbednost Glavnog štaba VRS, za genocid ili saučesništvo u genocidu, istrebljenje, ubistva, progon na političkoj, rasnoj i verskoj osnovi i nasilno premeštanje muslimanskog stanovništva iz Srebrenice od 12. do 19. jula 1995.

Beara je, prema optužnicama, 'svesno' učestvovao u ubistvu 7.000 muškaraca i mladića, bosanskih Muslimana, kao i prisilnom premeštanju žena i dece van srebreničke enklave. Posle zauzimanja Srebrenice, 11. jula 1995, snage VRS su većinu muslimanskih muškaraca zarobile 13. jula na putu Bratunac-Milići, a Beara je, kako se navodi, bio prisutan i 'učestvovao u zarobljavanju, zatočavanju i prevozu', i to tako što je izdavao naređenja."

"Tanjug", 16.11.2004.

"STRAH I TREPET LAŠVANSKE DOLINE" PRED TRIBUNALOM

"HAG - MIROSLAV BRALO, zvani Ćicko, koji je u petak, nakon predaje hrvatskim vlastima, prebačen u pritvor u Sheveningenu, danas se prvi put pojavio pred Haškim tribunalom kako bi se izjasnio o navodima optužnice, koja ga tereti za ubistva, zlostavljanja civila i silovanja u srednjoj Bosni 1993. godine.

Optuženi je, međutim, iskoristio pravo, koje mu daje pravilnik Haškog tribunala, da se o krivici izjasni tek za mesec dana. Na 'slučaj Bralo' se pre desetak dana, u govoru pred Savetom NATO, osvrnula i glavna tužiteljka Tribunalra KARLA DEL PONTE, navodeći da je on u proleće

prošle godine, kad je zapažen u Hrvatskoj, mogao biti uhapšen, ali su vlasti te zemlje oklevale, pa je on nestao."

"B92", 24.11.2004.

HAG NEZADOVOLJAN SARADNJOM SA SCG

"NJUJORK - Nesaradnja Beograda je najveća prepreka s kojom se Haški Tribunal suočava u završnoj fazi rada. Kako je izjavila glavni tužilac Tribunalra KARLA DEL PONTE, u obraćanju Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija, Vlada Srbije je odlučila da ignoriše svoje međunarodne obaveze i da nastavi da nipoštova Tribunal. Ona je podsetila na izjave premijera Srbije VOJISLAVA KOŠTUNICE da neće hapsiti haške optuženike, već da će pokušati da ih ubedi da se predaju, i prokomentarisala da takva politika nije dala nikakve rezultate. Karla del Ponte je podsetila da više od 12 optuženika slobodno živi u Srbiji, a da Tribunal ne može da završi rad dok pred njim ne bude suđeno KARADŽIĆU, MLADIĆU, GOTOVINI, srpskim generalima i optuženima za masovno ubistvo u Srebrenici, koji su još u bekstvu, prenosi novinar B92 Ljubica Gojić.

Karla del Ponte je izjavila da izvestan pomak u saradnji sa sudom postoji na nivou Srbije i Crne Gore, gde je, zahvaljujući efikasnosti Nacionalnog saveta, Tužilaštvo dobilo pristup svedocima i nekim dokumentima.

Govoreći o najavljenom prebacivanju slučajeva iz Haga na domaća pravosuđa, Karla del Ponte kaže da se plaši da u Srbiji neće moći da budu organizovana suđenja zbog postojanja mreže koja podržava optuženike i koja bi mogla da utiče na sudski proces ili uznenimira sve dove, sudije i tužioce.

Karla del Ponte je najavila da će do 31. decembra biti završeno preostalih šest istraga Tužilaštva i da će biti podignute nove optužnice. Savetu bezbednosti u utorak se obratio i predsednik Tribunalra Teodor Meron. I on je izjavio da je zabrinut zbog nesaradnje SCG, naročito zbog odbijanja hapšenja. Meron je rekao da Okružni sud u Beogradu, Odeljenje za ratne zločine, razvija sposobnost za suđenja i da Tribunal, na predlog Tužilaštva, razmatra mogućnost da mu ustupi jedan haški predmet."

"B92", 24.11.2004.

IVAŠOV NASTAVIO SVEDOČENJE

"HAG - U Haškom tribunalu je u sredu, u okviru procesa SLOBODANU MILOŠEVIĆU, svedočenje nastavio ruski general LEONID IVAŠOV. Rusija je još 1997. raspolagala informacijama da će NATO napasti Jugoslaviju, izjavio je Ivašov. Ruski general, koji je bio zadužen da o događajima na Kosovu obaveštava predsednika Rusije BORISA JELJCINA, rekao je da je plan NATO podrazumevao vojne udare i kopnenu intervenciju, od koje se kasnije odustalo. Pukovnik Ivašov, za koga je rečeno da je raspolagao svim relevantnim informacijama o Kosovu, rekao je da je na jesen 1998. počelo grupisanje snaga NATO, prvenstveno američkih i britanskih, na granicama Jugoslavije. Prema podacima kojima je raspolagao, u Makedoniju je prebačen jedan puk britanske vojske, za specijalne namene, čiji su se pripadnici bavili postavljanjem sistema za radio-praćenje, prikupljanje obaveštajnih podataka i izazivanje provokacija."